

บทบาทและการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษา  
ต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย  
Role and Preparations of the Educational Institutions  
towards the Creative Economy of Thailand

สุพรรณิ อินทร์แก้ว<sup>1</sup>

อุดม สายะพันธุ์<sup>2</sup>

สุวิมล แม้นจริง<sup>3</sup>

วาสนา เจริญสุข<sup>4</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทดสอบด้วยวิธีสัมประสิทธิ์ ( $\alpha$ -Coefficient) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 400 ราย ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าความคิดสร้างสรรค์นำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างงานและรายได้ให้เกิดขึ้นได้ เชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญา และการท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม สนับสนุนความหลากหลายทางวัฒนธรรม และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ผู้สอนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการเพิ่มพูนทักษะการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการให้แก่ นักศึกษาเป็นสิ่งที่มีมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญมากขึ้นกว่าปัจจุบัน และทักษะความเชี่ยวชาญ หลากหลายสาขาของนักศึกษาคือความสำเร็จของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในอนาคต นอกจากนี้ ผู้สอนเห็น ด้วยอย่างยิ่งว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ๆให้กับนักศึกษา ต้องสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา เปิดโอกาส ให้นักศึกษาแบ่งปันและแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งรัฐบาลควรสนับสนุน งบประมาณให้มหาวิทยาลัยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

<sup>1</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

<sup>2</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

<sup>3</sup> รองศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

<sup>4</sup> อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้สอนเห็นด้วยมากกว่ามหาวิทยาลัยของตนสอนให้นักศึกษาคิดนอกกรอบ สร้างความแตกต่างในความคิด เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง มีการวิจัย พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ความคิดใหม่ๆ ร่วมกับองค์กรภายนอก องค์กรธุรกิจ มีวิสัยทัศน์จะพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) เน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริง แต่ยังเห็นว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังไม่สามารถแข่งขันด้านความคิดสร้างสรรค์กับมหาวิทยาลัยของต่างประเทศได้อย่างแท้จริง ซึ่งมหาวิทยาลัยมีการจัดการแข่งขันการพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษาอยู่เสมอ ต้องส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าทำงานจริงกับองค์กรภายนอก และเน้นให้นักศึกษาคิดค้นนวัตกรรมใหม่ที่สามารถเป็นธุรกิจจริงได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยมีบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย

**คำสำคัญ:** เศรษฐกิจสร้างสรรค์

### **Abstract**

This paper uses the descriptive research approach to study the opinion on creative economy and educational development to be consistent with the creative economy and possibility of developing creative universities. Questionnaire is used as a data collection instrument research instrument, while the reliable coefficient (alpha) is applied for test reliability. The sampling group used in this research is 400 instructors in the higher education. The research results found the instructors agreed very much that the creative ideas, utilized in creating jobs and incomes linking the economy, culture and society are reacted with technology, intellectual property and tourism, could help to promote social activities, support cultural diversity and human resources.

The instructors agreed very much that an increase of working skills and entrepreneurship to the students the universities have to give more priority than at the present, and the skills and diverse fields of the students are success to the creative economy in the future. In addition, the instructors agreed very much that universities have to create the environment and facilities to create new ideas for students, open the opportunity for students to share and express ideas together creatively. It includes the government should support a budget for universities to

develop creative ideas by creating the learning system and research in response to the demand of the business/industry sector.

The instructors agreed very much that their universities should teach the students to think outside the parameters, create different ideas and emphasize the students to learn how to solve the problems from actual working, having an R&D on innovation, invention and new ideas jointly with external organizations. Business organizations have a vision to develop into a research university, by emphasizing students to apply the creative knowledge/ideas to the real business. However, they deemed that domestic universities cannot compete on creative ideas with foreign universities in actuality, as the foreign universities always hold competitions of innovation development. We have to promote the instructors to work in actuality with external organizations and emphasize students to invent new innovations that can become real business, which they deemed universities have an important role towards the creative economy of Thailand.

**Keywords:** Creative Economy

## บทนำ

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) เป็นแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property) ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การสั่งสมความรู้ของสังคม (Social wisdom) และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation) (อาคม เติมพิทยาไพสิฐ, 2553) ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยอยู่ในระยะของการเริ่มต้น แต่ก็มี การดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและต่อยอดจากแนวทางการพัฒนาด้วยการเพิ่มคุณค่า (Value creation) ของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรมซึ่งได้ขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (อ้างอิงจาก <http://www.creativethailand.org>) ทั้งนี้ระยะเริ่มต้นของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการขยายองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจกับภาคีการพัฒนาทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนและขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างจริงจัง และมีบูรณาการ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและสามารถปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการพัฒนาศักยภาพวิชาชีพเชิงสร้างสรรค์ ให้สามารถตอบสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจจริงและประชาชนได้นั้น

จำเป็นต้องมีการสร้างระบบประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตเพื่อปรับทิศทางการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการบุคลากรในสาขาที่ขาดแคลน เช่น การให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นต้น หากประเทศไทยขาดบุคลากรที่มีทักษะในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้สมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่น และไม่สามารถใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้แล้ว การผลักดันหรือขับเคลื่อนการผลิตทั้งเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เชิงสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ยาก

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยบางแห่งได้นำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาใช้ในการกำหนดตำแหน่ง (Positioning) เช่น มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ได้ใช้แนวคิดมหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ (Creative University) ขณะที่มหาวิทยาลัยมหิดล ได้วางตำแหน่งเป็นสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Academy) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้วางตำแหน่งเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) ซึ่งมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ข้างต้นนี้มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยทั้งสิ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องใช้ความร่วมมือของภาคเอกชนกับภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้เป็นธุรกิจได้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรสายวิชาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อบทบาทและการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาต่อเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของประเทศไทย

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์

### สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่สอน และมหาวิทยาลัยที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์แตกต่างกัน
2. ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่สอน และมหาวิทยาลัย

ที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์แตกต่างกัน

3. ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่สอน และมหาวิทยาลัยที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนากลุ่มมหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์แตกต่างกัน

## วิธีการดำเนินการ

### ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

### กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 385 คน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บจำนวนตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีก 15 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method) โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่จะเก็บในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในสัดส่วน 3 : 1 หรือ 300 คน : 100 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์ ( $\alpha$ -Coefficient) ได้ผลการทดสอบคือ (1) ความคิดเห็นต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (.70) (2) ความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (.71) และ (3) ความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนากลุ่มมหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ (.76)

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ใช้ระดับการวัดข้อมูล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มาแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเป็นค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติทดสอบค่า t (Independent sample t-test) โดยตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ เพศ และมหาวิทยาลัยที่สังกัด ส่วนตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่สอน ส่วนตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์

### ผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการตอบกลับจากผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 400 ราย ซึ่งการศึกษาบทบาทและการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

ความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า ผู้สอนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าความคิดสร้างสรรค์นำไปประโยชน์ในการสร้างงานและรายได้ให้เกิดขึ้นได้ เชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม

และสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญา และการท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม สนับสนุนความหลากหลายทางวัฒนธรรม และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์ควรอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความหลากหลายทางแนวคิด และต้องการการปฏิบัติงานร่วมกันในทุกๆ หน่วยงาน ซึ่งประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้โดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผู้สอนเห็นด้วยว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีฐานจากความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล และหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่ที่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์พบว่า ผู้สอนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการเพิ่มพูนทักษะการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการให้แก่นักศึกษาเป็นสิ่งที่มีมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญมากขึ้นกว่าปัจจุบัน และทักษะความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขาของนักศึกษาคือความสำเร็จของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในอนาคต นอกจากนี้ ผู้สอนเห็นด้วยว่ามหาวิทยาลัยต้องจัดการแข่งขันสร้างความคิดใหม่ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และสามารถนำไปต่อยอดเป็นธุรกิจจริงได้ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งของความคิดใหม่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมความรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องเกิดจากความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรม แต่มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีความคิดสร้างสรรค์ตรงกับความต้องการของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมได้เท่าที่ควร ซึ่ง ความร่วมมือวิจัยของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภายนอกช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้ มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และนักศึกษามีโอกาสน้อยมากในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ต่อยอดเชิงพาณิชย์

ผู้สอนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ ให้กับนักศึกษา ต้องสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาแบ่งปันและแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งรัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณให้มหาวิทยาลัยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยมหาวิทยาลัยต้องสร้างระบบการเรียนรู้และการวิจัยให้ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ต้องพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นนักวิจัยและนักคิดอย่างสร้างสรรค์ ต้องทำหน้าที่เป็นโรงงานแห่งความรู้และเทคโนโลยี และควรตั้งเป้าหมายในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย/มหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผู้สอนเห็นด้วยว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างสรรค์นวัตกรรมแล้วถ่ายทอดสู่สาธารณชน และต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สร้างสรรค์มากกว่าเน้นทฤษฎีวิชาการ

ความคิดเห็นต่อบทบาทความสำคัญของมหาวิทยาลัยต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย พบว่า ผู้สอนเห็นด้วยในระดับมากกว่ามหาวิทยาลัยของตนสอนให้นักศึกษาคิดนอกกรอบสร้างความแตกต่างในความคิด เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง มีการวิจัย

พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ความคิดใหม่ๆ ร่วมกับองค์กรภายนอก องค์กรธุรกิจ มีวิสัยทัศน์จะพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) เน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริง แต่ยังเห็นว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังไม่สามารถแข่งขันด้านความคิดสร้างสรรค์กับมหาวิทยาลัยของต่างประเทศได้อย่างแท้จริง ซึ่งมหาวิทยาลัยมีการจัดการแข่งขันการพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษาอยู่เสมอ ต้องส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าทำงานจริงกับองค์กรภายนอก และเน้นให้นักศึกษาคิดค้นนวัตกรรมใหม่ที่สามารถเป็นธุรกิจจริงได้ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย

**การทดสอบสมมติฐาน** จากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า

**สมมติฐานข้อที่ 1** ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์แตกต่างกัน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ผู้สอนที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชาที่สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์สร้างรายได้ ช่วยส่งเสริมสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทรัพยากรเส้นทางปัญญาและการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความคิดสร้างสรรค์มีรากฐานจากความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งนำไปสู่การสร้างรายได้ และหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่ที่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์สร้างรายได้ ช่วยส่งเสริมสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทรัพยากรเส้นทางปัญญาและการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และความคิดสร้างสรรค์มีรากฐานจากความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งนำไปสู่การสร้างรายได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการ และมหาวิทยาลัยที่สังกัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์มีรากฐานจากความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งนำไปสู่การสร้างรายได้ และหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่ที่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**สมมติฐานข้อที่ 2** ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์แตกต่างกัน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า ผู้สอนที่มีอายุ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่สอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเห็นว่ามหาวิทยาลัยยังไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ต่อยอดเชิงพาณิชย์ร่วมกับองค์กรภายนอกได้ การแข่งขันความคิดสร้างสรรค์ไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ

ให้นักศึกษา และผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยจะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นอย่างดี และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องเกิดจากความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีระดับการศึกษา และมหาวิทยาลัยที่สังกัด แตกต่างกันมีความคิดเห็นว่าการแข่งขันความคิดสร้างสรรค์ไปสู่การเป็นผู้ประกอบการให้นักศึกษา และผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยจะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นอย่างดี และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องเกิดจากความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการแตกต่างกันมีความคิดเห็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องเกิดจากความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์พบว่า ผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นมหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายสู่มหาวิทยาลัยวิจัย/มหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือน สาขาวิชา ที่สอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยน และสร้างสภาพแวดล้อมให้มหาวิทยาลัยเป็นโรงงานความรู้สร้างสรรค์มากกว่าเน้นทฤษฎีวิชาการ ต้องตั้งเป้าหมายสู่มหาวิทยาลัยวิจัย/มหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล และต้องสร้างสรรค์นวัตกรรมแล้วถ่ายทอดสู่สาธารณชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยน และสร้างสภาพแวดล้อมให้มหาวิทยาลัยเป็นโรงงานความรู้สร้างสรรค์มากกว่าเน้นทฤษฎีวิชาการ และต้องสร้างสรรค์นวัตกรรมแล้วถ่ายทอดสู่สาธารณชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีมหาวิทยาลัยที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา ให้มีการแลกเปลี่ยน และสร้างสภาพแวดล้อมให้มหาวิทยาลัยเป็นโรงงานความรู้สร้างสรรค์มากกว่าเน้นทฤษฎีวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**สมมติฐานข้อที่ 3** ผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์แตกต่างกัน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

**ส่วนที่ 1** **ความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์** พบว่า ผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยที่สังกัดมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมร่วมกับองค์กรภายนอกโดยนักศึกษามีส่วนร่วมผ่านการแข่งขันพัฒนานวัตกรรมและเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง และมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าทำงานจริงกับองค์กรภายนอกและเน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และมหาวิทยาลัยที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยที่สังกัดมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมร่วมกับองค์กรภายนอก โดยนักศึกษามีส่วนร่วมผ่านการแข่งขันพัฒนานวัตกรรมและเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง มีวิสัยทัศน์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นธุรกิจจริงได้ รวมทั้งร่วมการทำงานกับมหาวิทยาลัยอื่น และส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าทำงานจริงกับองค์กรภายนอก และเน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยที่สังกัดมีวิสัยทัศน์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นธุรกิจจริงได้ รวมทั้งร่วมการทำงานกับมหาวิทยาลัยอื่น และส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าทำงานจริงกับองค์กรภายนอก และเน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สอนที่มีสาขาวิชาที่สอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์ว่ามหาวิทยาลัยที่สังกัดมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมร่วมกับองค์กรภายนอก โดยนักศึกษามีส่วนร่วมผ่านการแข่งขันพัฒนานวัตกรรมและเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง และมีวิสัยทัศน์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นธุรกิจจริงได้ รวมทั้งร่วมการทำงานกับมหาวิทยาลัยอื่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ส่วนที่ 2** **ความคิดเห็นต่อบทบาทความสำคัญของมหาวิทยาลัยต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย** พบว่า ผู้สอนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน รายได้ต่อเดือนสาขาวิชาที่สอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทความสำคัญของมหาวิทยาลัยต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## อภิปรายผล

แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative University) ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property) ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การสั่งสมความรู้ของสังคม (Social wisdom) และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation) ซึ่งเป็นการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ (Uniqueness) ให้กับสินค้าหรือบริการของประเทศไทย ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นด้วยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เนื่องจากสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างงานและรายได้ให้เกิดขึ้นได้ อันเป็นการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีทรัพย์สินทางปัญญา และการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม สนับสนุนความหลากหลายทางวัฒนธรรม และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องมีนโยบายที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความหลากหลายทางแนวคิด และต้องการการปฏิบัติงานร่วมกันทุกๆ หน่วยงาน และควรอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ได้เสนอไว้ว่าการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่สร้าง “มูลค่าทางเศรษฐกิจ” และ “คุณค่าทางสังคม” หรือเรียกได้ว่าเป็น “การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิด” ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่ามีหลักสำคัญคือ การเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) โดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีบทบาทอย่างมากต่อการสร้างความคิดสร้างสรรค์ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามหาวิทยาลัยได้มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้ประกอบการในอนาคตด้วยการเพิ่มพูนทักษะการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการให้แก่นักศึกษา รวมทั้งการเพิ่มพูนทักษะความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขาให้กับนักศึกษาจะนำความสำเร็จของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในอนาคตได้ ในการพัฒนาอาจใช้วิธีการจัดการแข่งขันสร้างความคิดใหม่ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และสามารถนำไปต่อยอดเป็นธุรกิจจริงได้ รวมทั้งด้านผู้สอนต้องมียานวิจัยที่แหล่งของความคิดใหม่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องเป็นแหล่งรวมความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการ

สร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ สร้างโอกาสในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ให้กับนักศึกษา โดยต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาแบ่งปันและแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ พัฒนานักศึกษาสู่การเป็นนักวิจัยและนักคิดอย่างสร้างสรรค์ที่ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม โดยมีรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้มหาวิทยาลัยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยต้องสอนให้นักศึกษาคิดนอกกรอบ สร้างความแตกต่างในความคิดเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้การแก้ปัญหาจากการทำงานจริง มีการวิจัย พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ความคิดใหม่ๆ ร่วมกับองค์กรภายนอก องค์กรธุรกิจ และเน้นให้นักศึกษานำความรู้/ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ธุรกิจจริง ซึ่งมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นโรงงานแห่งความรู้และเทคโนโลยีให้กับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพราะมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย

### ข้อเสนอแนะ

การวิจัยบทบาทและการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย สามารถสรุปข้อเสนอแนะจากข้อมูลผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุนให้นักศึกษามีการแข่งขันพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การอบรมการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลควรสร้างความเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักศึกษา และภาคเอกชนในการร่วมกันพัฒนาสร้างสรรค์สินค้าหรือบริการ
2. มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีความคิดสร้างสรรค์ตรงกับความต้องการของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมได้เท่าที่ควร ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือวิจัยกับองค์กรภายนอกช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้ เพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งเปิดโอกาสนักศึกษาได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้จริง และพัฒนานักศึกษาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ (Creative Entrepreneurs)
3. มหาวิทยาลัยต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์มากกว่าเน้นทฤษฎีวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยต้องสร้างสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ ให้กับนักศึกษา สร้างกิจกรรมการแข่งขันเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ภายในมหาวิทยาลัย และนำไปใช้ในการแข่งขันร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลความคิดเห็นจากผู้สอนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเท่านั้น เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาประยุกต์ร่วมกับความคิดเห็นของผู้สอนในสถานศึกษา จะช่วยให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อไป

### เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก และสุกัญญา แสงเดือน. การจัดการความรู้เชิงสร้างสรรค์สู่สังคมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554
- ชูวิทย์ มิตรชอบ. เศรษฐกิจสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า. วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมาธิราช. 5(1): 81-114. 2553.
- ณัฐ ชลเทพ. การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี. ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- มรกต กำแพงเพชร. ผู้ประกอบการไทยในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 3(2) : 52 – 56. 2553.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานการศึกษาเบื้องต้น เศรษฐกิจสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ซี.เพรส (บุญชิน) จำกัด, 2552.
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ. Thailand's Creative Economy. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2553.